



KRIMINOLOGIYA VA JINOIY ODIL SUDLOV

ILMIY-AMALIY JURNAL

2025-yil 2-son

VOLUME 5 / ISSUE 2 / 2025
ISSUE DOI: 10.51788/TSUL.CCJ.5.2.

ISSN 2181-2179
DOI: 10.51788/TSUL.CCJ.



Crossref
Content
Registration

MUASSIS:
TOSHKENT DAVLAT YURIDIK
UNIVERSITETI

“Kriminologiya va jinoiy odil sudlov” ilmiy-amaliy jurnali O‘zbekiston matbuot va axborot agentligi tomonidan 2021-yil 18-martda 1160-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan.

Ushbu jurnal O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi bilan hamkorlikda tashkil etilgan.

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi jurnallari ro‘yxatiga kiritilgan.

Mualliflik huquqlari Toshkent davlat yuridik universitetiga tegishli. Barcha huquqlar himoyalangan. Jurnal materiallaridan foydalanish, tarqatish va ko‘paytirish muassis ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Sotuvda kelishilgan narxda.

Nashr bo‘yicha mas‘ul:
O. Choriyev

Muharrirlar:
Y. Mahmudov, M. Sharifova,
Sh. Beknazarova, Y. Yarmolik,
E. Mustafayev

Musahhih:
S. Rasulova

Texnik muharrir:
U. Sapayev

Dizayner:
D. Rajapov

Tahririyat manzili:
100047. Toshkent shahri,
Sayilgoh ko‘chasi, 35.

Tel.: (0371) 233-66-36, 233-41-09.

Faks: (0371) 233-37-48.

Veb-sayt: www.ccj.tsul.uz

E-mail: criminologyjournal@tsul.uz

Obuna indeksi: 1386.

Nashriyot litsenziyasi
№ 174625, 29.11.2023.

Jurnal 2025-yil 23-iyunda,
bosmaxonaga topshirildi.
Qog‘oz bichimi: A4.
Shartli bosma tabog‘i: 6
Adadi: 100. Buyurtma: № 115.

Bosmaxona litsenziyasi
29.11.2023 № 174626

TDYU bosmaxonasida chop etildi.
Bosmaxona manzili:
100047. Toshkent shahri,
Sayilgoh ko‘chasi, 37.

© Toshkent davlat yuridik universiteti

BOSH MUHARRIR

N. Salayev – Toshkent davlat yuridik universiteti Jinoyat huquqi, kriminologiya va korrupsiyaga qarshi kurashish kafedrası professori, yuridik fanlar doktori

BOSH MUHARRIR

S. Samadov – O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi boshlig‘i v.v.b.

BOSH MUHARRIR O‘RINBOSARI

D. Bazarova – Toshkent davlat yuridik universiteti Jinoyat-protsessual huquqi kafedrası mudiri, yuridik fanlar doktori, professor

MAS‘UL MUHARRIR

A. Otajonov – Toshkent davlat yuridik universiteti Jinoyat huquqi, kriminologiya va korrupsiyaga qarshi kurashish kafedrası mudiri, yuridik fanlar doktori, professor

TAHRIR HAY‘ATI A‘ZOLARI

M. Rustambayev – O‘zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti boshlig‘i, yuridik fanlar doktori, professor

F. Raximov – O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi professori, yuridik fanlar doktori

Q. Abdurasulova – Toshkent davlat yuridik universiteti professori, yuridik fanlar doktori

V. Davlyatov – yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

S. Niyozova – Toshkent davlat yuridik universiteti professori, yuridik fanlar doktori

Sh. Xaydarov – Toshkent davlat yuridik universiteti professor v.b., yuridik fanlar doktori

R. Kabulov – O‘zbekiston Respublikasi IIV akademiyasi professori, yuridik fanlar doktori

B. Umirzakov – O‘zbekiston Respublikasi IIV akademiyasi dotsenti, yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD)

A. Baratov – Toshkent davlat yuridik universiteti dotsenti, yuridik fanlar nomzodi

I. Astanov – O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi professori, yuridik fanlar doktori

B. Pulatov – O‘zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi professori, yuridik fanlar doktori



**УЧРЕДИТЕЛЬ:
ТАШКЕНТСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
ЮРИДИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ**

Правовой научно-практический журнал «Криминология и уголовное правосудие» зарегистрирован Агентством печати и информации Узбекистана 18 марта 2021 года с удостоверением № 1160.

Журнал создан при сотрудничестве с Правоохранительной академией Республики Узбекистан.

Журнал включён в перечень журналов Высшей аттестационной комиссии при Министерстве высшего образования, науки и инноваций Республики Узбекистан.

Авторские права принадлежат Ташкентскому государственному юридическому университету. Все права защищены. Использование, распространение и воспроизведение материалов журнала осуществляется с разрешения учредителя.

Реализуется по договорной цене.

Ответственный за выпуск:
О. Чориев

Редакторы:
Й. Махмудов, М. Шарифова,
Ш. Бекназарова, Е. Ярмолик,
Э. Мустафаев

Корректор:
С. Расулова

Технический редактор:
У. Сапаев

Дизайнер:
Д. Ражапов

Адрес редакции:
100047. Город Ташкент,
улица Сайилгох, 35.

Тел.: (0371) 233-66-36, 233-41-09.

Факс: (0371) 233-37-48.

Веб-сайт: www.ccj.tsul.uz

E-mail: criminologyjournal@tsul.uz

Подписной индекс: 1386.

Издательская лицензия от
29.11.2023, № 174625.

Журнал передан в типографию
23.06.2025.

Формат бумаги: А4.

Усл. п. л. 6. Тираж: 100 экз.

Номер заказа: 115.

Лицензия типографии от
№ 174626, 29.11.2023.

Отпечатано в типографии
Ташкентского государственного
юридического университета.
100047, г. Ташкент, ул. Сайилгох, дом 37.

© Ташкентский государственный
юридический университет

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Н. Салаев – доктор юридических наук, профессор кафедры уголовного права, криминологии и противодействия коррупции Ташкентского государственного юридического университета

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

С. Самадов – врио начальника Правоохранительной академии Республики Узбекистан

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Д. Базарова – доктор юридических наук, профессор, заведующая кафедрой уголовно-процессуального права Ташкентского государственного юридического университета

ОТВЕТСТВЕННЫЙ РЕДАКТОР

А. Отажонов – доктор юридических наук, профессор, заведующий кафедрой уголовного права, криминологии и противодействия коррупции Ташкентского государственного юридического университета

ЧЛЕНЫ РЕДКОЛЛЕГИИ

М. Рустамбаев – доктор юридических наук, профессор, начальник Университета общественной безопасности Республики Узбекистан

Ф. Рахимов – доктор юридических наук, профессор Правоохранительной академии Республики Узбекистан

К. Абдурасулова – доктор юридических наук, профессор Ташкентского государственного юридического университета

В. Давлятов – доктор философии по юридическим наукам (PhD), доцент

С. Ниёзова – доктор юридических наук, профессор Ташкентского государственного юридического университета

Ш. Хайдаров – доктор юридических наук, и.о. профессора Ташкентского государственного юридического университета

Р. Кабулов – доктор юридических наук, профессор Академии МВД Республики Узбекистан

Б. Умирзаков – доктор философии по юридическим наукам (PhD), доцент Академии МВД Республики Узбекистан

А. Баратов – кандидат юридических наук, доцент Ташкентского государственного юридического университета

И. Астанов – доктор юридических наук, профессор Правоохранительной академии Республики Узбекистан

Б. Пулатов – доктор юридических наук, профессор Правоохранительной академии Республики Узбекистан

**FOUNDER:
TASHKENT STATE UNIVERSITY OF LAW**

"The scientific-practical journal "Criminology and Criminal Justice" was registered by the Press and Information Agency of Uzbekistan on March 18, 2021, with certificate No. 1160.

This journal was founded in cooperation with the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan.

The journal is included in the list of journals of the Higher Attestation Commission under the Ministry of Higher Education, Science and Innovations of the Republic of Uzbekistan.

Copyright belongs to Tashkent State University of Law. All rights reserved. Use, distribution and reproduction of materials of the journal are carried out with the permission of the founder.

Agreed-upon price.

Publication Officer:
O. Choriev

Editors:
Y. Makhmudov, M. Sharifova,
Sh. Beknazarova, Y. Yarmolik, E. Mustafae

Proofreader:
S. Rasulova

Technical editor:
U. Sapaev

Designer:
D. Rajapov

Editorial office address:
100047. Tashkent city,
Sayilgokh street, 35.

Phone: (0371) 233-66-36,
233-41-09.

Fax: (0371) 233-37-48.

Website: www.ccj.tsul.uz

E-mail: criminologyjournal@tsul.uz

Subscription index: 1386.

Publishing license
№ 174625, 29.11.2023.

The journal is submitted to the Printing house on 23.06.2025.

Paper size: A4.

Cond.p.f: 6.

Units: 100. Order: № 115.

Printing house license
№ 174626, 29.11.2023.

Published in the Printing house of Tashkent State University of Law.
100047. Tashkent city, Sayilgokh street, 37.

© Tashkent State University of Law

EDITOR-IN-CHIEF

N. Salayev – Professor of the Department of Criminal Law, Criminology and Anti-Corruption of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

EDITOR-IN-CHIEF

S. Samadov – Acting Head of the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF

D. Bazarova – Head of the Department of Criminal and Procedural Law of Tashkent State University of Law, Doctor of Law , Professor

EXECUTIVE EDITOR

A. Otajonov – Head of the Department of Criminal Law, Criminology and Anti-Corruption of Tashkent State University of Law, Doctor of Law, Professor

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD

M. Rustambayev – Head of the University of Public Security of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law, Professor

F. Rakhimov – Professor of the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law

Q. Abdurasulova – Professor of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

V. Davlyatov – Doctor of Philosophy in Law (PhD), Associate Professor

S. Niyozova – Professor of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

Sh. Khaydarov – Acting professor of Tashkent State University of Law, Doctor of Law

R. Kabulov – Professor of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law

B. Umirzakov – Associate professor of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy in Law (PhD)

A. Baratov – Associate professor of Tashkent State University of Law, Candidate of Legal Sciences

I. Astanov – Professor of the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law

B. Pulatov – Professor of the Law Enforcement Academy of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Law



MUNDARIJA

12.00.07 – SUD HOKIMIYATI. PROKUROR NAZORATI. HUQUQNI MUHOFAZA QILISH FAOLIYATINI TASHKIL ETISH. ADVOKATURA

Sobitova Umidaxon Murod qizi

FUQAROLARNING REPRODUKTIV SALOMATLIGINI MUHOFAZA QILISH USTIDAN
PROKUROR NAZORATINI TA'MINLASH MUAMMOLARI 8

12.00.08 – JINOYAT HUQUQI. JINOYAT-IJROIYA HUQUQI

Ametova Nurjamal Qudaybergenovna

QO'SHIMCHA JAZO TUSHUNCHASI VA IJTIMOYIY MAZMUNI22

Mirzakarimova Dilafruz Doniyorjon qizi

KIBERJINOYATLARNING TURLARI VA ULARNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI32

12.00.09 – JINOYAT PROTSESSI. KRIMINALISTIKA, TEZKOR-QIDIRUV HUQUQ VA SUD EKSPERTIZASI

Sadriddinova Latofat Husniddin qizi

YUQORI INSTANSIYA SUDLARINING FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKTDAN
OQILONA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI42

СОДЕРЖАНИЕ

12.00.07 – СУДЕБНАЯ ВЛАСТЬ. ПРОКУРОРСКИЙ НАДЗОР. ОРГАНИЗАЦИЯ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. АДВОКАТУРА

Собитова Умидахон Мурод кизи

ПРОБЛЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРОКУРОРСКОГО НАДЗОРА ЗА ОХРАНОЙ
РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВЬЯ ГРАЖДАН 8

12.00.08 – УГОЛОВНОЕ ПРАВО. УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНОЕ ПРАВО

Аметова Нуржамал Кудайбергеновна

ПОНЯТИЕ И СОЦИАЛЬНОЕ СОДЕРЖАНИЕ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО НАКАЗАНИЯ22

Мирзакаримова Дилафруз Дониёржон кизи

ВИДЫ КИБЕРПРЕСТУПЛЕНИЙ И ИХ ОСОБЕННОСТИ32

12.00.09 – УГОЛОВНЫЙ ПРОЦЕСС. КРИМИНАЛИСТИКА, ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКНОЕ ПРАВО И СУДЕБНАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Садриддинова Латофат Хусниддин кизи

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО
ИНТЕЛЛЕКТА В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВЫСШИХ СУДЕБНЫХ ИНСТАНЦИЙ42



CONTENTS

12.00.07 – JUDICIAL BRANCH. PROSECUTOR'S CONTROL. ORGANIZATION OF LAW ENFORCEMENT. ADVOCACY

Sobitova Umidakhon Murod kizi

PROBLEMS OF ENSURING PROSECUTOR'S SUPERVISION OVER THE PROTECTION OF REPRODUCTIVE HEALTH OF CITIZENS 8

12.00.08 – CRIMINAL LAW. CRIMINAL-EXECUTIVE LAW

Ametova Nurjamal Kudaybergenovna

THE CONCEPT AND SOCIAL CONTENT OF ADDITIONAL PUNISHMENT22

Mirzakarimova Dilafruz Doniyorjon kizi

TYPES OF CYBERCRIMES AND THEIR CHARACTERISTICS32

12.00.09 – CRIMINAL PROCEEDINGS. FORENSICS, INVESTIGATIVE LAW AND FORENSIC EXPERTISE

Sadriddinova Latofat Husniddin kizi

PROSPECTS FOR THE RATIONAL USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE ACTIVITIES OF HIGHER COURTS42

Kelib tushgan / Получено / Received: 03.05.2025
Qabul qilingan / Принято / Accepted: 10.06.2025
Nashr etilgan / Опубликовано / Published: 23.06.2025

DOI: 10.51788/tsul.ccj.5.2./MIWZ7361
UDC: 343.11:004.8(045)(575.1)

YUQORI INSTANSIYA SUDLARI FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKTDAN OQILONA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI

Sadriddinova Latofat Husniddin qizi,
Toshkent davlat yuridik universiteti tayanch doktoranti
ORCID: 0009-0006-9500-6043
e-mail: latofatsadriddinova@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada sud ishlarini yuritishda sun'iy intellektning hozirgi holati va joriy etilishi, uning Yevropa axloqiy Xartiyasida (CEPEJ) huquqiy konsolidatsiyasi va ishonchli sun'iy intellekt uchun axloqiy ko'rsatmalar tahlil qilinadi. Muallif ba'zi xorijiy mamlakatlarning jinoiy protsessual faoliyatida algoritmlardan foydalanish masalalarini ko'rib chiqadi. Bundan tashqari, ishda jinoyat jarayonini muqarrar ravishda raqamlashtirish sudyaga tashkiliy-huquqiy faoliyatda yordam berishga, adolatning ochiqligi, shaffofligini ta'minlashga, fuqarolarning huquqlari va manfaatlarini kafolatlashga, himoya qilish huquqlariga, ish yuritishni soddalashtirishga va sud jarayonini tezlashtirishga yordam berishi kerakligi haqidagi tezis asoslanadi. Sudyani sun'iy intellekt bilan almashtirish mumkin emas, chunki hukm axloqiy qadriyatlar, sudyaning kasbiy va kundalik tajribasi bilan bog'liq bo'lib, uni avtomatlashtirilgan tizim ta'minlay olmaydi. Muallif jinoyat protsessida sun'iy intellektidan foydalanishning ba'zi asosiy yo'nalishlari sifatida qonun ustuvorligini amalga oshirishning konstitutsiyaviy tamoyillariga muvofiq amalga oshirishini, eng e'tiborga loyiq tomoni deb esa jinoiy jarayonning subyektlari o'rtasida axborot almashish va uni uzatishda sun'iy intellektni joriy etilishi jinoyat ishini hal qilish bilan bog'liq masalalarni yanada tezkor va samarali hal qilishni ta'minlashi deb hisoblaydi.

Kalit so'zlar: sud ishlarini yuritish, jinoyat protsessi, sun'iy intellekt, odil sudlov sifati, fuqarolarning huquq va erkinliklarini ta'minlash, hukm, ichki ishonch

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВЫСШИХ СУДЕБНЫХ ИНСТАНЦИЙ

Садриддинова Латофат Хусниддин кизи,
базовый докторант Ташкентского
государственного юридического университета

Аннотация. В данной статье рассматриваются текущее состояние и внедрение систем искусственного интеллекта в судебное делопроизводство, а также анализируется их правовая консолидация в Европейской этической хартии (СЕПЕJ) и соответствующих этических руководствах по обеспечению доверия к искусственному интеллекту. Автор исследует примеры использования алгоритмов в уголовном процессе в ряде зарубежных государств. Особое внимание уделено тезису о том, что неизбежная цифровизация уголовного судопроизводства должна содействовать организационно-правовой деятельности судьи, обеспечению прозрачности и открытости правосудия, гарантированности прав и интересов граждан, их праву на защиту, упрощению делопроизводства и ускорению судебного процесса. В то же время подчёркивается, что замена судьи искусственным интеллектом невозможна, поскольку вынесение приговора связано с моральными ценностями, профессиональным и жизненным опытом судьи, что не может быть обеспечено автоматизированной системой. Автор определяет ключевым направлением применения искусственного интеллекта в уголовном процессе его соответствие конституционным принципам верховенства закона, а наиболее значимым аспектом – внедрение искусственного интеллекта в информационный обмен между субъектами уголовного процесса, что, по его мнению, способствует более оперативному и эффективному разрешению уголовных дел.

Ключевые слова: судебное делопроизводство, уголовный процесс, искусственный интеллект, качество правосудия, обеспечение прав и свобод граждан, приговор, внутреннее убеждение

PROSPECTS FOR THE RATIONAL USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE ACTIVITIES OF HIGHER COURTS

Sadriddinova Latofat Husniddin kizi,

Basic doctoral student at Tashkent State University of Law

Abstract. This article analyzes the current state and implementation of artificial intelligence in legal proceedings, its legal consolidation in the European Ethics Charter (CEPEJ), and ethical guidelines for reliable artificial intelligence. The author considers the issues of using algorithms in the criminal procedure activities of some foreign countries. In addition, the dissertation substantiates the thesis that the inevitable digitalization of the criminal process should contribute to assisting the judge in organizational and legal activities, ensuring the openness and transparency of justice, guaranteeing the rights and interests of citizens, protecting their rights, simplifying proceedings, and accelerating the judicial process. It is impossible to replace a judge with artificial intelligence, since the judgment is connected with moral values, the judge's professional and everyday experience, and it cannot be provided by an automated system. The author considers that some of the main directions of the use of artificial intelligence in criminal proceedings are carried

out in accordance with the constitutional principles of the rule of law, and the most noteworthy aspect is that the introduction of artificial intelligence in the exchange and transmission of information between the subjects of criminal proceedings ensures a faster and more effective resolution of issues related to the resolution of criminal cases.

Keywords: *judicial proceedings, criminal proceedings, artificial intelligence, quality of justice, ensuring the rights and freedoms of citizens, verdict, inner conviction*

Kirish

Jamoatchilik bilan aloqalarning turli sohalarini raqamli o'zgartirish kundan-kunga yanada chuqur ma'no va jadal rivojlanishga erishmoqda. Shubhasiz hayotimizni axborot texnologiyalari va hayot sifatini sezilarli darajada yaxshilaydigan, turli jarayonlarni tezlashtiradigan turli xil elektron qurilmalarsiz tasavvur etib bo'lmaydi. Jamiyatda keng qo'llaniladigan raqamli texnologiyalar huquqni muhofaza qilish organlari faoliyatiga bosqichma-bosqich joriy etilmoqda. Dinamik o'zgarishlarni hisobga olgan holda sud ishlarini yuritishda, jinoyat protsessida raqamli texnologiyalardan foydalanishning ta'siri masalalarini o'rganish zarurati paydo bo'ladi.

Maqola mavzusining dolzarbligi sud qarorlarining qonuniyligi va asoslilikini tekshirish mexanizmini yanada takomillashtirish, ularni qayta ko'rishda yangi zamonaviy texnologiyalarni joriy etish orqali odil sudlov sifati hamda odil sudlovga erishish darajasini yanada oshirish, fuqarolarning buzilgan huquqlari hamda erkinliklari, shuningdek, qonuniy manfaatlari ishonchli himoya qilinishini ta'minlashga qaratilgan qonun hujjatlarini sharhlash, bu boradagi normalarni tushuntirishdan iborat.

Oliy sudning rasmiy statistika ma'lumotlariga asosan 2022–2024-yillar davomidagi jinoyat ishlari bo'yicha sudlar tomonidan ishlarni apellyatsiya instansiyasi tomonidan ko'rib chiqilganligini tahlil qiladigan bo'lsak, 2022-yil davomida apellyatsiya instansiyasi 14518 nafar shaxsga nisbatan 10549 ta ishni ko'rib tamomlagan. Ushbu sud qarorlarining 1013 nafar shaxsga nisbatan 689 tasi bekor qilingan, sud qarorlarining 3611 nafar shaxsga nisbatan 2425 tasi o'zgartirilgan. Qonunga muvofiqligi sababli 91 nafar shaxsga nisbatan 63 ta hukm o'zgartirilgan. Moddiy zarar qoplanganligi sabab 762 nafar shaxsga nisbatan 592 ta hukm o'zgartirilgan, 387 nafar shaxs 312 ta ish bo'yicha oqlangan.

2023-yil davomida apellyatsiya instansiyasi 14803 nafar shaxsga nisbatan 10672 ta ishni ko'rib tamomlagan. Ushbu sud qarorlarining 1042 nafar shaxsga nisbatan 672 tasi bekor qilingan, sud qarorlarining 3464 nafar shaxsga nisbatan 2319 tasi o'zgartirilgan. Qonunga muvofiqligi sababli 9 nafar shaxsga nisbatan 6 ta hukm bekor qilingan, 99 nafar shaxsga nisbatan 75 ta hukm o'zgartirilgan. Moddiy zarar qoplanganligi sabab 914 nafar shaxsga nisbatan 678 ta hukm o'zgartirilgan, 357 nafar shaxs 273 ta ish bo'yicha oqlangan.

2024-yil davomida apellyatsiya instansiyasi 11992 nafar shaxsga nisbatan 8740 ta ishni ko'rib tamomlagan. Ushbu sud qarorlarining 482 nafar shaxsga nisbatan 313 tasi



bekor qilingan, sud qarorlarining 2598 nafar shaxsga nisbatan 1710 tasi o'zgartirilgan. Qonunga muvofiqligi sababli 14 nafar shaxsga nisbatan 11 ta hukm bekor qilingan, 133 nafar shaxsga nisbatan 87 ta hukm o'zgartirilgan. Moddiy zarar qoplanganligi sabab 697 nafar shaxsga nisbatan 523 ta hukm o'zgartirilgan, 108 nafar shaxs 96 ta ish bo'yicha oqlangan.

Oliy sudning matbuot xizmati ma'lumotiga ko'ra, [1] 2025-yilning 1-choragi davomida apellyatsiya tartibida 2706 nafar shaxsga nisbatan 2064 ta jinoyat ishi ko'rib chiqildi. 92 nafar shaxsga nisbatan birinchi instansiya sudlari tomonidan chiqarilgan qarorlar bekor qilinib, 825 nafar shaxsga nisbatan chiqarilgan sud qarorlari o'zgartirildi. Apellyatsiya tartibida ko'rilgan jinoyat ishlarida 917 nafar shaxsga nisbatan sud qarorlari bekor qilingan yoki o'zgartirilgan (33,8%).

Tuman sudi sudyalarining o'rtacha oylik ish hajmi JIB sudlarida 201 (205) tani, viloyat sudi sudyalarining o'rtacha oylik ish hajmi JIB sudlov hay'ati sudyalarida 25 (16) tani tashkil etgan bo'lib, sezilarli darajada oshgan.

Yuqoridagi ko'rsatkichlardan ko'rinib turibdiki, apellyatsiya instansiyasi sudi ish hajmi garchi o'tgan yillarga qaraganda sezilarli pasaygan bo'lsa-da, sud xodimlari soniga nisbatan hali ham ancha yuqori.

Mazkur ilmiy maqolaning maqsadi protsessual qonunchilik va sud amaliyotida apellyatsiya tartibida qayta ko'rish institutlarining mazmun-mohiyatini ochib berish, Jinoyat-protsessual kodeksining shu mazmundagi normalarini sharhlash, ushbu instansiyada sun'iy intellektni amaliyotda qo'llash borasida uchrayotgan muammolar (masalalar)ga yechim topish, tadqiqotlar, o'rganishlar, tahlillar natijasida olingan takliflarni asoslantirishga qaratilgan.

Zamonaviy texnologiyalar turlaridan biri sun'iy intellekt (AI) bo'lib, u kundalik hayotning barcha sohalarida, shu jumladan, yuristlarning amaliy faoliyatida ham faol joriy etilmoqda. Sun'iy intellektni jinoyat protsessiga sud jarayonlarini tezlashtiradigan vosita sifatida kiritish muammosi butun dunyoda keng muhokama qilinmoqda. Lekin birinchi navbatda, biz "sun'iy intellekt" nima ekanligini va raqamli texnologiyalarning kelajakdagi roli qanday ekanligini tushunishimiz kerak.

Material va metodlar

Tadqiqotning metodologik asoslaridan biri sifatida, eng avvalo, O'zbekiston Respublikasining 2024-yil 21-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga raqamli dalillar bilan ishlash tizimini takomillashtirishga qaratilgan o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi 1003-sonli Qonunini keltirishimiz joiz.

Qolaversa, keyingi yillarda sud-huquq islohotlari faoliyatining bosh o'zagini tashkil etayotgan "Yangi O'zbekiston – yangi sud" prinsipi doirasida aholining odil sudlovga erishish imkoniyatlarini yanada kengaytirish, insonning qadr-qimmatini ustuvorligini ta'minlashga qaratilgan muhim islohotlar mazmun-mohiyatini aks ettiruvchi g'oyalarni keltirish o'rinli.

Tadqiqotda jinoyat protsessida sun'iy intellektdan foydalanish omillari va uni qo'llashning ba'zi asosiy yo'nalishlariga oid ayrim qonunchilik normalari, huquqshunos olimlarning ilmiy-nazariy qarashlari, fikrlaridan foydalanildi hamda

umumiy ilmiy, tizimli, qiyosiy huquqiy, tahlil, kuzatish, sintez, umumlashtirish va boshqa metodlar qo'llanildi.

Tadqiqotning empirik asoslari sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni hamda O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi rasmiy telegram kanalida e'lon qilingan Oliy Sud faoliyatiga doir umumlashtirilgan statistik materiallardan foydalanildi.

Tadqiqot natijalari

Sun'iy intellekt obyektlarini rivojlantirishga katta qiziqish va e'tibor bo'lishiga qaramay, bugungi kunga qadar "sun'iy intellekt" tushunchasining yagona universal, an'anaviy tan olingan ta'rifini ishlab chiqilmagan. Natijada har bir olim bu tushunchaning ta'rifiga o'ziga xos tarzda, o'z talqinida yondashadi.

Sun'iy intellekt bu XX asrning o'rtalarida ishlab chiqilgan insoniyatning noyob ixtirosi. Birinchi marta sun'iy intellekt sohasidagi ilmiy tadqiqotlar Alan Turing tomonidan 1947-yilda "Aqli mashinalar" hisobotida eslatib o'tilgan. Muallif mexanizm (mashina) aqli xatti-harakatni aniqlay oladimi yoki yo'qligi bilan qiziqdi. Keyinchalik 1950-yilda u "Hisoblash mashinalari va aql" maqolasida sun'iy intellektni tahlil qildi, u yerda mashina intellektini inson intellekti bilan taqqoslash imkonini beruvchi testni (muallif nomi bilan atalgan) ham taklif qildi[2].

Ammo "sun'iy intellekt" (inglizcha artificial intelligence) atamasini joriy etish asoschisi J. Makkarti bo'lib, u 1956-yilda ixtisoslashtirilgan ilmiy konferensiyada uni "mashinaga o'zini shunday tutishiga imkon beradigan obyekt" deb ta'riflab, agar odam o'zini shunday tutsa, oqilona deb hisoblanadi[3] deb tasvirlagan. U asosiy ishida "sun'iy aql nima?" degan savolga javob topishga harakat qiladi. Amerikalik kompyuter olimi Jon Makkarti: "Sun'iy intellektni aqli mashinalar ayniqsa aqli kompyuter dasturlarini yaratish fani va texnologiyasidir",– deb ta'kidlaydi[4].

Yevropada sun'iy intellekt (AI) kiber-jismoniy (biologik bo'lmagan) avtonom, ammo jismoniy (energiya) qo'llab-quvvatlashga muhtoj, atrof-muhit bilan ma'lumot almashish va ularni tahlil qilish, orttirilgan tajriba va o'zaro ta'sir asosida o'z-o'zini o'rganish, shuningdek, uning harakatlari va xatti-harakatlarini mos ravishda sharoitlari bilan moslashtirilgan avtonom tizimdir[5].

A.Y. Afanasyevning ta'kidlashicha, sun'iy intellekt bu aqliy faoliyatning inson imkoniyatlarini insonning o'ziga xos illatlarisiz kompyuter va axborot texnologiyalariga o'tkazish[6].

Shuningdek, M.T. Jons sun'iy intellektni "Odamlar tomonidan aqli deb qabul qilinadigan tarzda harakat qila oladigan mashinalarni yaratish jarayoni deb ta'riflaydi"[7]. D.V. Baxteevning ta'kidlashicha, sun'iy intellekt deganda nafaqat oldindan belgilangan algoritmgaga muvofiq harakat qila oladigan, balki odamlarga xos bo'lgan ijodiy funksiyalarni ham amalga oshiradigan kompyuter dasturlari, dasturiy komplekslar tushuniladi[8].

Umuman olganda, sun'iy intellekt tushunchasini aniqlashga qaratilgan yuqoridagi urinishlarga asoslanib, sun'iy intellekt bu kiritilgan algoritmlarga asoslanib, ma'lumotni mustaqil ravishda idrok eta oladigan, mantiqiy xulosaga keladigan va

inson onggiga xos bo'lgan muayyan funksiyalarni bajaradigan texnologik qurilma yoki dasturiy ta'minotdir.

Sun'iy intellekt yaratish bo'yicha ishlar 1980-yillarda Jon Xopfild va Devid Rumelxartlar tomonidan rivojlantirilgan. D. Rumelxart kompyuterlarga tajribadan o'rganishga imkon beradigan "chuqur o'rganish" usullarini ishlab chiqishda davom etdi. Chuqur o'rganish (deep learning) bu qat'iy cheklangan vazifalar uchun belgilangan algoritmlarga asoslanmagan, balki o'zingiz to'g'ri qarorga kelishga imkon beradigan xususiyatlarni o'rganishga asoslangan mashinani o'rganish usullari to'plami. Ushbu yondashuv shu qadar yuqori ko'rsatkichlarni namoyish etdiki, bu bizga naqshni aniqlash va nutq, shuningdek, tabiiy nutqni qayta ishlash kabi harakatlarda inson qobiliyatlaridan ustun turishga imkon berdi. Chuqur o'rganish modellari katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlashga qodir va odatda o'qituvchining ishtirokisiz yoki qisman ishtirokida amalga oshiriladi. Mualliflar chuqur o'rganish usuliga ega qurilmalar ma'lum bir funksiyani bajarish uchun oldindan ko'rsatmalar o'rnatishi shart emasligini aniqladilar, bunday qurilmalar vaziyatga qarab o'zlari eng to'g'ri harakatni topa oladilar.

Sun'iy intellektning rivojlantirishning navbatdagi muhim bosqichi Edvard Feygenbaum tomonidan inson qarorlarini qabul qilishni taqlid qiluvchi "ekspert tizimlari"ni ishlab chiqish bo'lib, u 1994-yilda keng ko'lamli sun'iy intellekt tizimlarini ishlab chiqish va yaratishda kashshoflik qilgani va texnologiyalarning amaliy ahamiyati va potentsial tijorat afzalliklarini namoyish etgani uchun "Turing" mukofotiga sazovor bo'ldi.

Tadqiqot natijalari tahlili

Bugungi kunga qadar ushbu mavzu qizg'in muhokama qilinayotganligiga qaramasdan, jinoyat protsessi doirasida sun'iy intellekt hali yetarlicha o'rganilmagan. Xulosa qilish mumkinki, huquqiy hamjamiyatda ushbu konsepsiyaning aniq qonunchilik ta'rifi, shuningdek, uni jinoyat protsessida qo'llash zarurligiga, sud ishlarini yuritishga professional munosabat mavjud emas.

Ushbu tadqiqotda biz sun'iy intellekt jinoyat protsessida odil sudlovni amalga oshirishga qanday ta'sir qilishi mumkinligini aniqlashga harakat qilamiz va jinoyat ishlarini sudda ko'rib chiqishda sun'iy intellektdan foydalanish qanchalik muhim va foydali ekanligini tushunamiz.

Dastlab, jinoyat protsessida sun'iy intellektdan foydalanish samarali bo'lishi uchun qanday tamoyillarga amal qilish kerakligini va uning harakat algoritmlari qanday bo'lishi kerakligini aniqlash kerak.

Shuni ta'kidlash kerakki, jinoyat protsessida sun'iy intellektning joriy etishning muqarrar istiqbolini hisobga olgan holda 2018-yil 4-dekabr kuni Yevropa Kengashi 31-yalpi majlisida Yevropa axloqiy xartiyasini (Cepej) qabul qildi. Unga ko'ra, sudda sun'iy intellektdan foydalanish to'g'risida tizimlar va atrof-muhit, birinchi navbatda sud tizimlarida sun'iy razvedka vositalari va xizmatlaridan foydalanish adolatning samaradorligi va sifatini oshirishga qaratilgan va rag'batlantirishga loyiqdir[9]. Shunga qaramay, bu inson huquqlari bo'yicha Yevropa konvensiyasida (EHM) va Yevropa Kengashining shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish to'g'risidagi 108-sonli konvensiyasida, shuningdek, nizomda belgilangan boshqa asosiy prinsiplarda

belgilangan asosiy inson huquqlariga rioya qilingan holda mas'uliyat bilan amalga oshirilishi kerak.

Yuqorida aytib o'tilgan tushunchaning isboti sifatida Yevropa Komissiyasi huzuridagi yuqori darajadagi ekspertlar guruhi (High-Level Expert Group) tomonidan ishlab chiqilgan sudlarda sun'iy intellektdan foydalanishning prinsiplari, tamoyillari va axloqiy standartlari konsepsiyasi ushbu sun'iy intellekt uchun axloqiy qo'llanmalar sifatida taqdim etilgan (Ethics Guidelines for Trustworthy Artificial Intelligence). Rahbariyat tomonidan belgilanganidek, ishonchli sun'iy intellekt qonuniylik (qonunga qat'iy va so'zsiz rioya qilish), adolatlilik, axloq (demokratik jamiyatlarda qabul qilingan axloqiy qadriyatlarning barcha me'yorlariga rioya qilish), ishonchli texnologik qo'llab-quvvatlash kabi asosiy tamoyillarga asoslanib harakat qilishi kerak)[10].

Ushbu qo'llanma ba'zi Yevropa davlatlari sud organlari faoliyatida tajriba qilib ko'rilgan, uning natijalariga ko'ra jinoyat protsessida sun'iy intellekt shuningdek, tergov organlari va sudlar faoliyatida foydalanish to'g'risida hisobot tayyorlangan[11]. Ushbu hisobotda jinoiy protsessual munosabatlarda sun'iy intellektdan foydalanish to'g'risidagi nizom muhim o'rin tutadi. Xususan, sun'iy intellekt jinoiy ish yuritishni joriy etishda keng imkoniyatlar yaratishi, masalan, jinoiy daromadlarni legallashtirish, terrorizmni moliyalashtirish, kiberjinoyatchilik va boshqa ko'rinishdagi ayrim tegishli jinoyat turlariga qarshi samarali kurashish usullarini takomillashtirish kabi keng imkoniyatlar yaratayotgani qayd etilgan, shu bilan fuqarolarning xavfsizligiga hissa qo'shadi, lekin ayni paytda ular fuqarolarning asosiy huquqlari uchun katta xavf-xatarlarga olib kelishi mumkin.

Hisobotda Yevropa parlamentining odil sudlovni amalga oshirishda sun'iy intellektdan foydalanish to'g'risidagi rezolyutsiyasini qabul qilish zarurligi to'g'risidagi takliflar ro'yxati belgilangan. Rezolyutsiyani qabul qilishning muhim tamoyillaridan biri huquqni muhofaza qilish va sud organlari uchun barcha sun'iy intellekt qarorlari inson qadr-qimmati, kamsitilmaslik, harakat erkinligi, aybsizlik prezumpsiyasi va himoya qilish huquqi tamoyillarini, shu jumladan, sukut saqlash, so'z va ma'lumot erkinligi, yig'ilishlar va uyushmalar erkinligi, qonun oldida tenglik, tomonlarning tengligi prinsipi, inson huquqlari ustuvorligi prinsipini to'liq hurmat qilishi kerak. Inson huquqlari to'g'risidagi nizom va inson huquqlari bo'yicha Yevropa konvensiyasiga muvofiq samarali chora ko'rish va adolatli sud jarayoni huquqi, shuningdek, sun'iy intellekt dasturlaridan foydalanish, agar u asosiy huquqlarga mos kelmasa, taqiqlanishi kerak deb ta'kidlangan[12].

Xulosalar

Ishonamizki, ushbu asosiy qoidalar huquqni muhofaza qilish organlari va sudlarning jinoiy sud ishlarida sun'iy intellektdan foydalanish bo'yicha milliy faoliyat tizimi konsepsiyasiga kiritilishi mumkin. Biroq nizom tamoyillariga rioya qilgan holda, qonuniylik, sudyalarning mustaqilligi va ularning faqat qonunga bo'ysunishi, himoya qilish huquqini ta'minlash, jinoyat protsessida ishtirok etayotgan shaxslarning huquq va manfaatlarini himoya qilish, qarama-qarshi tomon fuqarolarning sha'ni va qadr-qimmati, adolatni hurmat qilish kabi odil sudlovning asosiy konstitutsiyaviy tamoyillariga rioya qilish muhimdir.



Biroq so'nggi yillarda yuridik hamjamiyat jinoiy ish yuritish uchun mas'ul shaxslar o'rniga sun'iy intellektdan foydalanish imkoniyatlarini faol muhokama qilmoqda. Shunday qilib, ingliz ilmiy nashri "New Scientist": "Aslida ChatGPT qanchalik aqlli va biz sun'iy intellektda bilimni qanday baholaymiz? Zamonaviy jamiyatda bir necha yil ichida kuchli dasturiy ta'minot bilan jihozlangan robotlar sudyalarni almashtirishi va ularning o'rniga sud qarorlarini chiqarishi mumkinligi haqida ko'plab fikrlar mavjud, bu esa tirik sudyalar tomonidan chiqarilgan hukmlarga qaraganda xolis va xatosiz bo'ladi. Bundan tashqari, robot mavjud bo'lgan barcha ma'lumotlarni o'rganish va shu asosda qaror qabul qilish uchun sudyaga qaraganda ancha kam vaqt talab etadi, bu esa sud jarayonini har ikki tomon – jabrlanuvchi va ayblanuvchi uchun kamroq va stressli qiladi. Ushbu g'oyani qo'llab-quvvatlovchilar o'zlarining taxminlarining to'g'riligining asosiy dalilini olimlar ko'p yillik kuzatuvlarga asoslanib, sudya tomonidan chiqarilgan hukmlarga uning oilaviy munosabatlari, shaxsiy sog'lig'i, shaxsiy yoqtirishlari yoki turli sabablarga ko'ra sud subyektlariga yoqmaslik kabi bir qator subyektiv omillar katta ta'sir ko'rsatishi isbotlanganligini ta'kidlaydilar. Robotlar esa tashqi jarayonlarga nisbatan sezgir emas. Ushbu nuqtayi nazarga ko'ra, huquqiy sohada sun'iy intellektdan foydalanish kelajakka inkor etib bo'lmaydigan sakrashni anglatadi", – deb yozadi[13].

Shu nuqtayi nazardan biz yana bir bor Yevropa parlamentining odil sudlovni amalga oshirishda sun'iy intellektdan foydalanish to'g'risidagi rezolyutsiyasiga murojaat qilishimiz kerak [14]. Bunga ko'ra: "Agar odamlar faqat mashinalar tomonidan yaratilgan ma'lumotlar, profillar va tavsiyalarga tayansa, ular mustaqil baholashni amalga oshira olmaydilar, ayniqsa, huquqni muhofaza qilish va adolat sohasida, odamlar sun'iy intellekt vositalarining obyektiv va ilmiy tabiatiga haddan tashqari ishonganlarida va ularning natijalari noto'g'ri, to'liq bo'lmagan, noo'rin yoki kamsituvchi bo'lishi mumkinligini hisobga olmasalar "potensial jiddiy salbiy ta'sirlar" yuzaga kelishi mumkinligini ta'kidlaydi. "Sud va huquqni muhofaza qilish nuqtayi nazaridan, qonuniy yoki shunga o'xshash kuchga ega bo'lgan qaror har doim qabul qilingan qarorlar uchun javobgar bo'lishi mumkin bo'lgan shaxs tomonidan qabul qilinishi kerak", – degan qarorni eslatib o'tish o'rinli ko'rinadi[15].

O'zbekistonda sun'iy intellektni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-sonli "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmonida belgilab berilganligini qayd etish o'rinli deb hisoblaymiz. Unda elektron hukumat tizimini takomillashtirish, ichki dasturiy ta'minot bozorini yanada rivojlantirishni nazarda tutuvchi 220 dan ortiq ustuvor loyihalarni amalga oshirish ko'zda tutilgan bo'lib, unda mahsulotlar va axborot texnologiyalari, respublikaning barcha hududlarida IT-parklarni tashkil etish, ushbu sohani malakali kadrlar bilan ta'minlash kabi bir qator maqsadlar qo'yilgan. Davlat hududining katta qismini raqamli transformatsiya qilish loyihalarini nazarda tutuvchi "yo'l xaritalari"ni amalga oshirish masalasi ijobiy hal qilindi. Mamlakat asta-sekin tergov va sud organlarini xodimlarning kundalik texnik vazifalarini sun'iy intellekt texnologiyalariga topshirishga imkon beradigan innovatsion texnik vositalar bilan ta'minlanmoqda.

Inson taqdiriga ta'sir etadigan odil sudlov va huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyatida ish hajmi juda yuqori va zamon talablarida jinoiy protsessni tashkil etish uchun sun'iy intellekt imkoniyatlaridan texnik jihatdan ishni yengillashtiruvchi yordamchi sifatida foydalanishni qo'llab-quvvatlagan holda asosiy hukm chiqarishda sudyaning ichki ishonchiga suyanib shaxsga nisbatan faqat shaxs so'nggi qarorni chiqarishi tarafdorimiz.

REFERENCES

1. Abidov A. Joriy yilning birinchi choragida jinoyat ishlari bo'yicha sudlar tomonidan 19 ming 646 nafar shaxsga nisbatan 15 ming 681 ta jinoyat ishi ko'rib chiqildi. [In the first quarter of this year, criminal courts considered 15,681 criminal cases against 19,646 individuals.]. Available at: <https://t.me/AzizAbidov/6095>
2. Turing A. Computing Machinery and Intelligence. *Mind, New Series*, 1950, vol. 59, p. 236.
3. McCarthy J. A Proposal for the Dartmouth Summer Research Project on Artificial Intelligence. Oxford, Oxford University Publ., 2016, p. 100.
4. McCarthy J. What is artificial intelligence? 2007, Stanford University Publ., Available at: <http://www.formal.stanford.edu/jmc/whatisai/whatisai.html>
5. Rezolyutsii Yevroparlamenta ot 16 fevralya 2017, Normy grazhdanskogo prava o robototekhnike [Resolutions of the European Parliament of 16 February 2017 Civil law rules on robotics]. 2017. Available at: http://robopravo.ru/riezoliutsiia_ies
6. Afanasyev A.Yu. Artificial intelligence in criminal proceedings. *Legal technique*, 2021, vol. 15 p. 100.
7. Jones M.T. Programming of artificial intelligence in applications. Moscow, DMK Publ., 2011. p. 50.
8. Bakhteev D.V. Artificial intelligence in criminology: state and prospects of use. *Russian law, education, practice, science*, 2018. vol. 2(104), p. 100.
9. Yevropeyskaya eticheskaya khartiya CEPEJ ob ispol'zovanii iskusstvennogo intellekta (II) v sudebnykh sistemakh i ikh srede ot 4 dekabrya 2018 [European Ethical Charter CEPEJ on the use of Artificial Intelligence (AI) in judicial systems and their environment of 4 December 2018]. 2018. Available at: <https://rm.coe.int/presentation-note-en-for-publication-4-december-2018/16808f699d>
10. Shaping Europe's digital future. Ethics guidelines for trustworthy AI/ Official website of the European Union, Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ethics-guidelines-trustworthy-ai>
11. Report on artificial intelligence in criminal law and its use by the police and judicial authorities in criminal matter. Official website of the European Parliament. Available at: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0405_EN.html



12. European Court of Human Rights Council of Europe 67075 Strasbourg cedex France. Available at: www.echr.coe.int

13. New Scientist. Artificial intelligence could make lawyers more risk-averse. January 27, 2016. Available at: <https://www.newscientist.com>

14. European Parliament resolution of 6 October 2021 on artificial intelligence in criminal law and its use by the police and judicial authorities in criminal matters. Available at: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0405_EN.html

15. Suyunova D.J. Can Artificial Intelligence Be of Any Use in Criminal Proceedings? 2025. p. 5.



KRIMINOLOGIYA

VA JINOIY ODIL SUDLOV

ILMIY-AMALIY JURNAL

2025-yil 2-son